

Finansrapport
Årsrapport 2023
for
Stor-Elvdal kommune

Stor-Elvdal
kommune

Innledning	3
Hovedoversikt	4
Krav i finansreglementet	5
Likviditetsprognose	6
Gjeldsprofil	7
Lånegivere og produktfordeling	8
Finansiell risiko	9
Rentemarkedet	10
Nøkkeltall for gjeldsporteføljen	12
Fordeling fast og flytende rente	12
Rentekostnader	13
Renterisiko	14
Kommende hendelser	15
Portefølje oversikt	16

INNLEDNING

I henhold til kommuneloven § 14-13, 3 ledd skal kommunedirektøren minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld.

I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgang av året.

Rapporten er satt opp med bakgrunn av vedtatte finans- og gjeldsreglement og for å gi en bedre oversikt over kommunens økonomiforvaltning. Tilbakemelding fra etterlevelseskontroll som Revisjon Øst lks har hatt, var at vi hadde mangelfull rapportering av økonomiforvaltningen.

Finansrapporten er et dokument i stadig utvikling.

HOVEDOVERSIKT

	31.12.2023	31.12.2022	Endring
Samlet gjeld	232 471 936	202 987 549	+ 29 484 387
Lån med rentedekning	208 998 379	132 189 439	+ 76 808 940
Lån med faste renter	23 473 557	70 798 110	- 47 324 553
Løpetid på lån	25 år, 8 mnd	24 år, 7 mnd	1 år, 1 mnd
Lengde på faste renter	2 år, 0 mnd	1 år, 6 mnd	0 år, 6 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 mnd	0	0	0
Handlingsregel	72,14 %	71,33 %	0,81

Oppsummering

Samlet gjeld har økt med kr 29,48 mill. i løpet av 2023, endringen skyldes nytt låneopptak i juli på kr 20 mill. til investeringer og betalte avdrag i perioden, samt utbetaling av byggelån på kr 20 mill.

Kommunen har inngått fastrenteavtaler på lån, pr 31.12.2022 var dette kr 70,7 mill., vi har hatt flere fastrenteavtaler som har gått ut i løpet av året, derfor har andel med fastrente gått ned til 23,47 mill. pr 31.12.2023

Kommunens kortsiktige aktiva er plassert i bank, det er ikke avtalt tidsbinding på bankinnskudd. Det følger av kommunens finans og gjeldsreglement at min 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente, minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut fra markedssituasjonen. Vi ser at andel av lån med fastrente ikke er på dette nivået, vi har innhentet nytt tilbud på fastrente, men slik rentemarkedet har utviklet seg var det ikke gunstig å inngå nye avtaler, dette vurderes fortløpende.

Kommunen har vedtatt økonomiske handlingsregler gjennom etablering av finansielle måltall, handlingsregel for perioden vedr lånegjeld er at brutto lånegjeld ikke skal overstige 75% av sum driftsinntekter.

I beregningen er det hentet de siste oppdaterte tall fra SSB, dette var utgangen av 3.kvartal. Vi er da innenfor denne målsettingen fordi vi har nedbetalt ytterligere avdrag på eksisterende gjeld i perioden.

I forhold til statsforvalterens økonomiske oppfølging av kommunen ligger vi fortsatt på grønt i forhold til langsiktig gjeld ved utgangen av 2024.

	31.12.2023	31.12.2022
Innbyggertall	2276	2281
Netto lånegjeld pr innbygger	94 299	88 991
Driftsinntekt i 1000 kr.	299 128	284 577
Netto lånegjeld i % av driftsinntekt	71,75	71,33
Beregnet med simulerte lån 31.12.2024		
Sum gjeld		292 964 988
Netto lånegjeld pr innbygger		128 719
Budsjettert driftsinntekt i 1000 kr		323 448
Netto gjeld i % av driftsinntekt		90,58

KRAV I FINANSREGLEMENTET

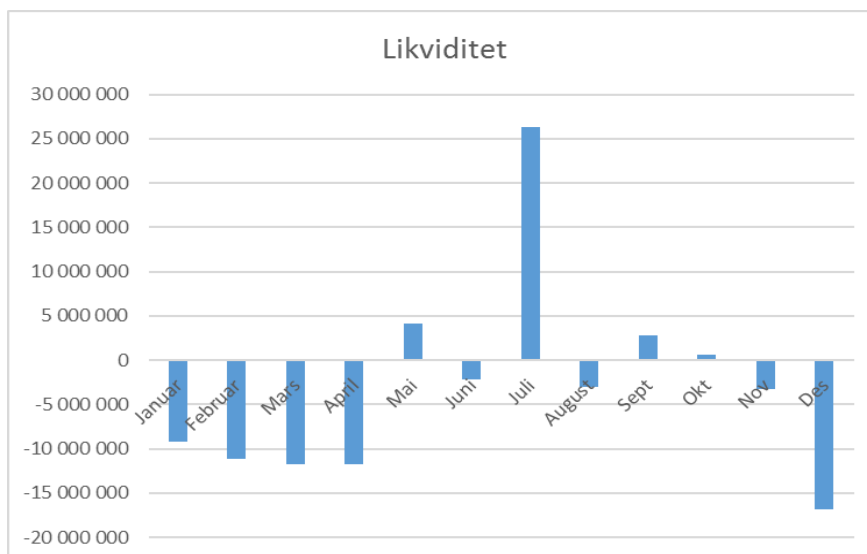
Tabellen nedenfor viser gjeldsporteføljens status i forhold til rammer angitt i finansreglementet. Eventuelle rentebytteavtaler er inkludert. Effekten av forventede fremtidige refinansieringer av sertifikatlån eller obligasjonslån er ikke inkludert.

Grenseverdier		31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023
Finansreglement (bakover)				
Rentebinding skal være mellom 1 og 5 år til enhver tid	1 - 5 (År)	0,22 År	0,26 År	0,33 År
Andel fastrente skal være minimum 25%	25,00 - 100,00 (Prosent)	10,10%	0,22 År	28,15%

Grenseverdier		31.12.2023	31.03.2024	30.06.2024
Finansreglement (fremover)				
Rentebinding skal være mellom 1 og 5 år til enhver tid	1 - 5 (År)	0,22 År	0,31 År	0,33 År
Andel fastrente skal være minimum 25%	25,00 - 100,00 (Prosent)	10,10%	8,97%	8,96%

Denne tabellen viser utvikling fremover og bakover vedr andel fastrente, som nevnt er fornyelse av fastrenteavtaler en løpende vurdering i forhold til utviklingen i rentemarkedet.

LIKVIDITETSPROGNOSE

Oppsummering

Tabellen over viser en oversikt over de mest likvide kontiene vi har, i denne beregning er ikke kassekreditt på kr 25 mill. med. I løpet av de fire første månedene har vi benyttet kassekreditten med ca 12 mill. I juli ble det tatt opp et lån på 20 mill. til investering samt at rammetilskudd fra Kommunaldepartementet for 7.termin var høyere enn vanlig, dette bedret likviditeten. I forbindelse med igangsetting av helsehus/oppgradering sykehjem har vi mottatt tilskudd fra Husbanken med kr 20,47 mill., dette er forholdsmessig holdt utenfor beregningen da disse midlene er benyttet i liten grad i 2023.

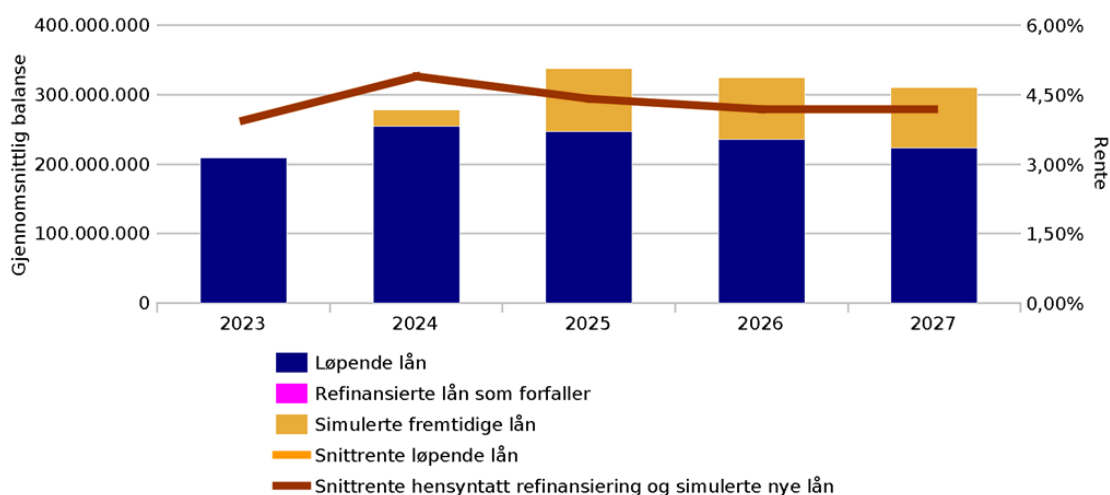
Vi hadde store utgifter i august, likevel ble det bedre enn forventet. Det var som beregnet mindre inntekter og store utgifter i desember, vi klarte likevel å holde oss innenfor kredittgrensen. Totalt har kreditten kostet oss kr 0,15 mil i løpet av året. Vi har brukt kr 17,77 mill. av premiefond i KLP til å dekke økte pensjonskostnader i 2023, dette har hatt vesentlig betydning på vår likviditet.

En del av vår ledige likviditet består av ubrukte lånemidler. Disse midlene skal benyttes til fremtidige investeringsutgifter og fremtidige utlån av startlån. Øvrig likviditet skal brukes til betaling av våre løpende drifts- og investeringsutgifter frem til vi tar opp lån for 2024.

GJELDSPROFIL

Prognose på fremtidig gjeldsprofil og gjennomsnittlig rente.

Dersom porteføljen inneholder lån som forutsettes refinansiert (f.eks. sertifikat- eller obligasjonslån), og/eller simulerte fremtidige låneopptak, vil også effekten av disse vises.

Tabellen nedenfor viser periodisk utvikling i gjeldens volum og rente.

OBS - rapporten viser periodenes beregnede gjennomsnittlige lånevolum, ikke inngående eller utgående balanser.

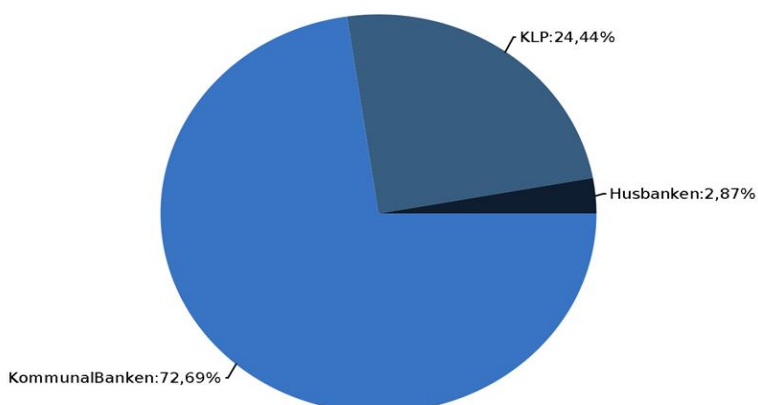
Periode	Løpende lån	Refinansierte lån som forfaller	Sum løpende og refinansierte lån	Snittrente løpende lån	Simulerte fremtidige lån	Snittrente hensyntatt refin og simulerte lån
2023	208.922.265	0	208.922.265	3,94 %	0	3,94 %
2024	254.116.405	0	254.116.405	4,90 %	23.708.768	4,90 %
2025	246.656.154	0	246.656.154	4,41 %	91.019.739	4,41 %
2025	235.560.218	0	235.560.218	4,19 %	89.217.445	4,19 %
2027	223.565.894	0	223.565.894	4,19 %	87.017.888	4,19 %

Oppsummering

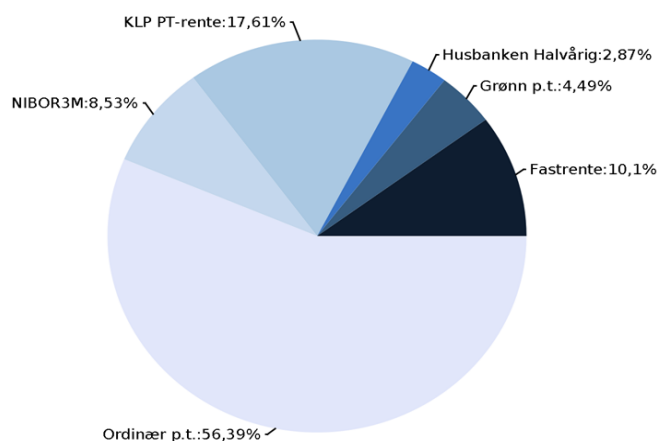
Porteføljen inneholder ikke lån som forutsettes refinansiert, det ligger simulert låneopptak vedr. Helsehus for 2024 og 2025, samt låneopptak vedr investeringer for 2024.

LÅNEGIVERE OG PRODUKTFORDELING

Største långiver er KommunalBanken som har en andel på 73%. Nest størst er KLP med 24%.

Långiver	Gjeld	Andel i %
KommunalBanken	168.986.488	72,69%
KLP	56.817.066	24,44%
Husbanken	6.668.437	2,87%

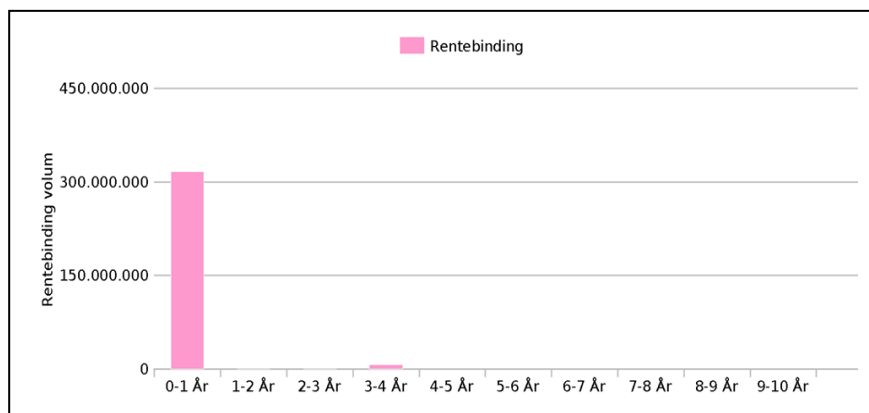

Kategori	Utestående	Andel
Husbanken Halvårig	6.668.608	2,87%
Ordinær p.t.	131.101.608	56,39%
NIBOR3M	19.840.620	8,53%
Fastrente	23.473.556	10,10%
KLP PT-rente	40.942.685	17,61%
Grønn p.t.	10.445.060	4,49%

FINANSIELL RISIKO

Nedenfor vises hvordan porteføljens kapitalbinding og rentebinding er fordelt over kommende år.

Rentebinding viser hvordan rentenes varighet er fordelt i porteføljen. Lån med flytende rente har rentebinding lavere enn 1 år. En stor andel kort rentebinding kan utgjøre en finansiell risiko ved å eksponere porteføljen for endringer i rentemarkedet.

Gjeldsporteføljens gjennomsnittlige kapitalbinding er 17,82 år og den gjennomsnittlige rentebindingen er 0,16 år. I porteføljen har -5,80% en kapitalbinding på 1 år eller mindre, og 97,61% har en rentebinding på 1 år eller mindre.

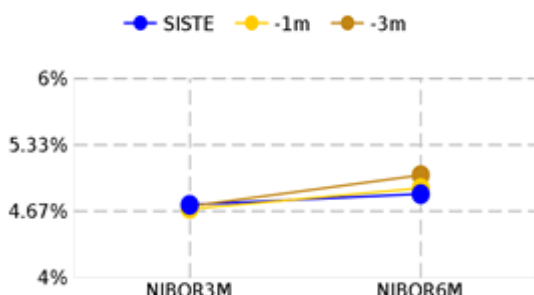
	Rentebinding (år)	Rentebinding (kr)	Kapitalbinding (år)	Kapitalbinding (kr)
0-1 År	0,07	316.338.326	-0,15	-18.792.497
1-2 År	1,75	323.060	1,56	11.750.413
2-3 År	2,74	323.060	2,56	14.236.061
3-4 År	3,98	7.107.520	3,55	14.046.061
4-5 År	0,00	0	4,55	13.825.801
5-6 År	0,00	0	5,54	12.342.023
6-7 År	0,00	0	6,54	13.188.253
7-8 År	0,00	0	7,56	12.139.243
8-9 År	0,00	0	8,56	12.139.243
9-10 År	0,00	0	9,56	12.139.243
Over 10 År	0,00	0	22,63	227.078.123
Totalt	0,16	324.091.966	17,82	324.091.966

OBS! I analysen av finansiell risiko inkluderes ikke effekten av forventede refinansieringer i porteføljen.

RENTEMARKEDET

På rapportdagen var NIBOR3M 4,73%, NIBOR6M 4,84% og 10 års swaprente 3,33%. Grafer og tabeller nedenfor viser en nærmere oversikt.

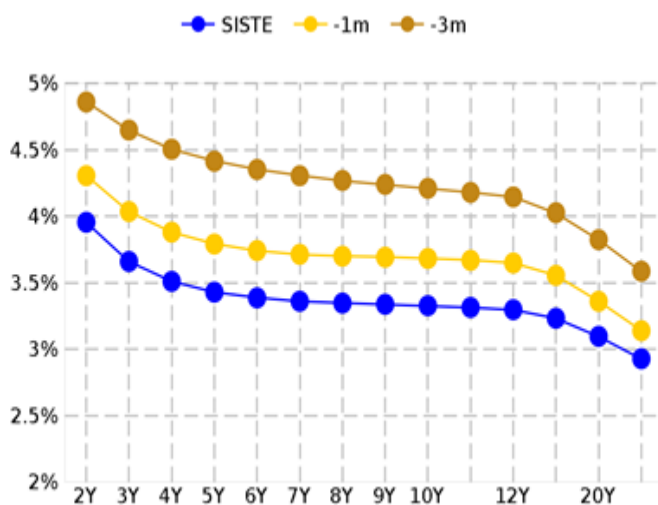
FLYTENDE RENTER (NIBOR)

INDEKS	SISTE	-1m	-3m
NIBOR3M	4,73%	4,69%	4,72%
NIBOR6M	4,84%	4,90%	5,03%

3 måneders NIBOR er den mest benyttede referanserenten for flytende rente i Norge. Dette er en flytende rente som varer i 3 måneder av gangen. Lån tilknyttet NIBOR har normalt i tillegg et marginpåslag fra banken. Endringer i NIBOR vil relativt raskt påvirke rentekostnaden for lån med flytende rente.

FASTRENTER

ID	SISTE	-1m	-3m
Swap 2Y	3,95%	4,30%	4,86%
Swap 3Y	3,66%	4,04%	4,65%
Swap 4Y	3,51%	3,88%	4,50%
Swap 5Y	3,43%	3,79%	4,41%
Swap 6Y	3,39%	3,74%	4,35%
Swap 7Y	3,36%	3,71%	4,30%
Swap 8Y	3,35%	3,70%	4,27%
Swap 9Y	3,34%	3,69%	4,24%
Swap 10Y	3,33%	3,68%	4,21%
Swap 11Y	3,31%	3,67%	4,18%
Swap 12Y	3,30%	3,65%	4,15%
Swap 15Y	3,23%	3,55%	4,03%
Swap 20Y	3,10%	3,36%	3,82%
Swap 25Y	2,93%	3,14%	3,59%

Bankenes fastrenter settes med utgangspunkt i swaprentene. Swaprentene som vises her utgjør "sålen" for fastrenten man kan få på et lån. Banken legger normalt i tillegg et marginpåslag på swaprenten, og i sum utgjør dette den fastrenten man kan inngå.

Tips: Om den blå grafen er relativt flat, indikerer dette at markedet ikke forventer store renteøkninger fremover. Er grafen brattere legger markedet til grunn at rentene skal opp.

FORVENTEDE NIBOR-RENTER

Tabellen nedenfor viser forventede renter frem i tid (implisitte renter), basert på markedsdata på analysetidspunktet.

Indeks	Siste	Forventet om 1 år	Forventet om 2 år	Forventet om 3 år
NIBOR3M	4,73%	3,45%	2,88%	2,86%
Endring		-1,28%	-1,86%	-1,87%
NIBOR6M	4,84%	3,44%	2,99%	2,96%
Endring		-1,40%	-1,85%	-1,88%

Oppsummering

Norges Bank satte opp styringsrenten til 4,5 % i desember.

I Pengepolitisk rapport legger sentralbanken frem sitt syn på den økonomiske utviklingen og utsiktene fremover, samt rentebanen, som er en prognose for den fremtidige utviklingen i styringsrenten.

Prisveksten har vært noe lavere enn ventet, men er fortsatt klart over målet på 2 prosent. Samtidig har bedriftenes kostnader økt mye de siste årene, og det er utsikter til at lønnsveksten holder seg høy. Kronen har svekket seg videre. Det vil holde prisveksten oppe fremover, selv om prisimpulsene fra utlandet avtar. Sysselsettingen er høy, og arbeidsledigheten er fortsatt lav.

Renten er trolig nær det nivået som skal til for å få prisveksten ned til målet innen rimelig tid. Komiteen er opptatt av å balansere risikoen for å stramme til for mye mot risikoen for å stramme til for lite. Økonomien kjøler seg nå ned, og vi har ennå ikke sett de fulle virkningene av renteøkningene vi har bak oss. På den annen side er prisveksten høy, og svekkelsen av kronen gjør det mer krevende å få prisveksten ned. En økning i renten nå vil redusere risikoen for at prisveksten holder seg høy lenge.

Komiteens vurdering er at det trolig vil være behov for å holde renten oppe en god stund fremover for å få prisveksten tilbake til målet innen rimelig tid, de indikerer at styringsrenten blir liggende på 4,5 prosent frem til høsten neste år, før den gradvis avtar. Etter hvert som prisveksten kommer ned og forholdene i økonomien tilsier det, vil de begynne å sette renten ned igjen.

NØKKELTALL FOR GJELDSPORTEFØLJEN

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall for gjeldsporteføljen i Stor-Elvdal kommune.

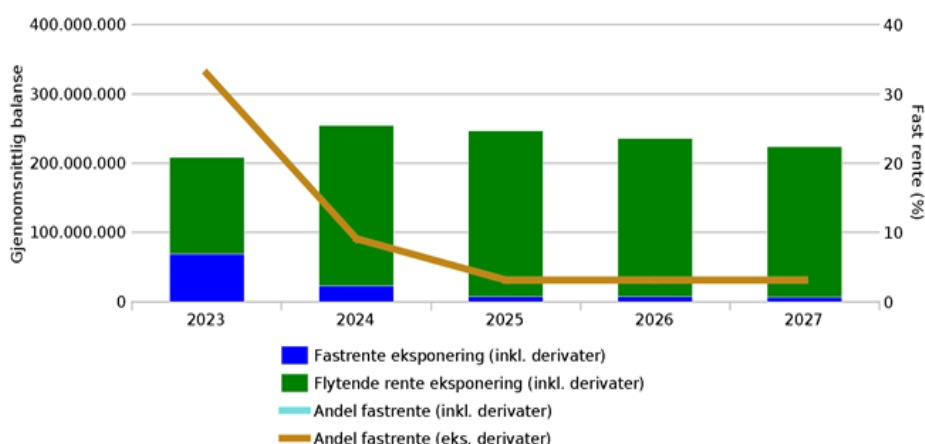
	31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023
Utestående nettobalanse	232.471.966	216.208.004	197.853.691
Utestående bruttobalanse	232.471.966	216.208.004	197.853.691
Utestående nominelt i derivater			
Derivater i % av restgjeld			
Gjennomsnittlig rente siste 12 mnd	3,93%	3,47%	2,88%
Gjennomsnittlig rente eks. derivater siste 12 mnd	3,93%	3,47%	2,88%
Rentekostnader siste 12 mnd	8.218.325	7.121.996	5.783.682
Rentekostnader eks. derivater siste 12 mnd	8.218.325	7.121.996	5.783.682
Rentebinding (år)	0,16	0,26	0,33
Andel rentebinding < 1 år	97,61%	89,45%	88,42%
Rentebinding (år) eks. derivater	0,16	0,26	0,33
Andel rentebinding < 1 år eks. derivater	97,61%	89,45%	88,42%
Kapitalbinding (år)	17,82	12,37	12,25
Andel av kapitalbinding < 1 år	-5,80%	5,22%	5,03%

Oppsummering

På analysedagen var snittrenten (siste 12 mnd)-3,93%-(30/360 basis) på utestående nettobalanse-232.471.966 kr. Rentekostnad (siste 12 mnd) frem til analysedato er -8.218.325 kr.

FORDELING FAST OG FLYTENDE RENTE

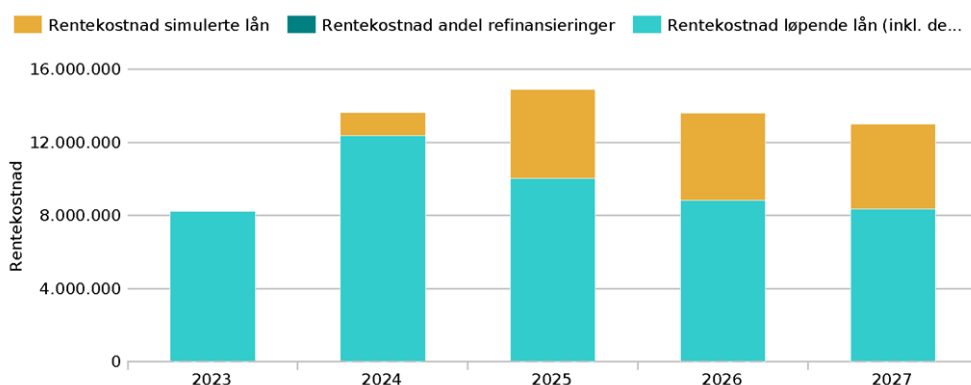
Gjeldsporteføljen for lån i Stor-Elvdal kommune for løpende lån har 9,13% andel fast rente for inneværende år. Den fremtidige utviklingen av fordelingen vises i nedenfor.

Når det gjelder andel fastrente vil vi ikke være innfor finans- og gjeldsreglement. Vi innhentet flere tilbud gjennom året, det ble vurdert forlengelse på ett lån med utløp i 2027, men slik rentemarkedet har utviklet seg har vi ikke valgt å fornye eller inngå nye fastrenteavtaler Dette er stadig under vurdering.

RENTEKOSTNADER

For inneværende kalenderår (2024) forventes rentekostnader, inkludert simulerte låneopptak, å bli kr 13.623.500,-

Periode	Rentekostnader inkl derivater, refin. & simulering	Rentekostnader løpende lån & derivater	Rentekostnad simulerte lån
2023	8.234.754	8.234.754	0
2024	13.623.500	12.353.375	1.270.124
2025	14.886.926	10.010.927	4.875.999
2026	13.604.727	8.828.975	4.775.752
2027	13.004.262	8.344.923	4.659.338

Oppsummering

Denne beregningen har med simulerte låneopptak vedr. Helsehus for 2024 og 2025, til sammen kr. 118 mill. som er beregnet totalt låneopptak etter ferdigstillelse, samt vedtatt låneopptak vedr. investeringer for 2024.

Beregningen viser også forventede rentekostnad på simulerte lån. Det er beregnet renter etter nåværende rentenivå.

Rentekostnad ved bruk av kassekreditt er ikke medregnet i modellen.

Renter vedr kassekreditt beregnes etter det beløpet som benyttes av kreditten til enhver tid, for året 2023 er det påløpt rentekostnad på i overkant av 0,15 mill. kroner.

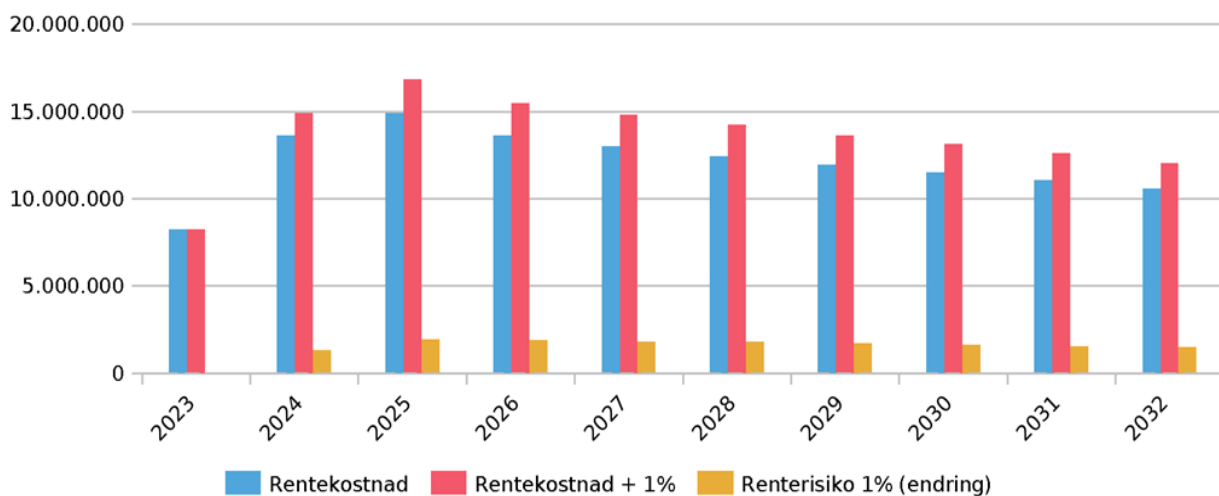
Dersom vi hadde fått en rentenedgang i 2024 på 0,25% ville dette utgjøre ca kr 0,36 mill., fastrente holdt utenfor men inkludert simuleringer for nye låneopptak. I 2025 ville dette utgjøre ca kr 0,485 mill

RENTERISIKO

Tabellen og diagrammet nedenfor viser endring (rentesensitivitet) i rentekostnader dersom den flytende renten øker med 1% (100bp). Rentekostnadene inkluderer effekten av eventuelle derivater, forventede refinansieringer og simulerte nye låneopptak i porteføljen

Periode	Rentekostnad	Rentekostnad +1 %	Andel økning renterisiko 1%
2023	8.234.754	8.234.754	0
2024	13.623.500	14.918.325	1.294.825
2025	14.886.926	16.824.708	1.937.782
2026	13.604.727	15.490.848	1.886.121
2027	13.004.262	14.804.835	1.800.573
2028	12.429.532	14.218.508	1.788.976
2029	11.922.987	13.629.001	1.706.014
2030	11.507.094	13.136.306	1.629.211
2031	11.047.746	12.599.640	1.551.894
2032	10.571.055	12.050.672	1.479.618

Denne endringen med 100 bp (1%) vil potensielt medføre 0 kr høyere rentekostnad for inneværende år, og inntil totalt 15.075.013 kr over de 10 kommende årene.

Oppsummering

Det er ikke beregnet forventet refinansiering, økning i rentekostnader vil få betydning for kommunens likviditet da dette må betales av driftskontoen med kassekreditt.

Rentekostnader ved bruk av kreditten belastes også likviditeten.

KOMMENDE HENDELSER

Oversikt over kommende hendelser i perioden fra 31.12.2023 med 31.12.2024.

Lån til forfall/innfrielse

Dato	Hendelse	Referanse	Beløp
17.10.2024	Forfall	KBN-20140590	50,000

Utløp fastrenter

Dato	Hendelse	Referanse	Beløp
27.12.2024	Utløp bindingsperiode fastrente	8317.59.21209	

Stor-Elvdal kommune vedtok i kommunestyret 21.06.2023 å igangsette bygging av helsehus/omsorgsboliger, sak 2020/2351. Ferdigstillelse forventet sommeren 2025. I byggeperioden finansieres dette ved bruk av byggelån som konverteres til nedbetalingslån ved ferdigstillelse.

Simulerte avtaler

Motpart	Referanse	Beløp	Rente(inkl margin)	Startdato
Simulert motpart	2360 - Helsehus 2024	37 000 000	5,35 %	15.07.2024
Simulert motpart	2361 - Helsehus 2025	31 000 000	5,35 %	01.01.2025
Simulert motpart	2362 - Låneopptak 2024	22 120 000	5,20 %	01.10.2024
Husbanken	1890 - Startlån	1 500 000	4,45 %	01.05.2024

Det er beregnet utnyttelse med ca 87 mill. i 2024, da det ble utbetalt kr 20 mill. i 2023 samt kr 30 mill. hittil i 2024 er det resterende lånebeløp simulert med kr 37 mill. for 2024. For 2025 er det beregnet simulering for resterende lån inntil kr 118 mill. som er forventet låneramme for prosjektet.

Budsjettert låneopptak for investering i 2024 er simulert, samt låneopptak for videre utlan vedr startlån.

PORTEFØLJE OVERSIKT

Lånegiver	Produkt	Hovedstol	Fastrente utløpsdato	Gjeldende rente	Kapitalbinding	Løpetid
Total		232 471 937		5,00%	15,84	0
8317.59.21209	Fastrente	15 396 857	27.12.2024	1,96%	16,62	35,02
HUS-11532275-10	Husbanken flytende	432 077		4,39%	6,92	14,51
HUS-11535065-10	Husbanken flytende	988 635		4,39%	7,42	15,51
HUS-11540168-10	Husbanken flytende	1 124 999		4,23%	8,33	17,51
HUS-11540168-20	Husbanken flytende	1 600 000		4,23%	10,09	21,01
HUS-11542657-10	Husbanken flytende	1 227 272		4,39%	9,17	19,01
HUS-11543393-10	Husbanken flytende	1 295 454		4,04%	9,50	20,01
KBN-20040671	P.t. rente	3 564 570		5,28%	3,59	26,07
KBN-20070685	P.t. rente	4 081 000		5,10%	7,23	30,01
KBN-20090720	P.t. rente	4 059 320		5,18%	13,17	40,03
KBN-20090721	P.t. rente	975 000		5,18%	13,17	40,03
KBN-20100982	Grønn p.t.	4 320 000		4,97%	13,74	40,03
KBN-20100984	P.t. rente	2 317 580		5,07%	8,74	30,02
KBN-20130779	P.t. rente	2 000 000		5,11%	10,22	30,02
KBN-20140589	Grønn p.t.	6 125 060		5,22%	10,55	30,02
KBN-20140590	P.t. rente	100 000		5,32%	0,55	10,01
KBN-20160735	P.t. rente	665 000		5,27%	1,50	10,01
KBN-20160736	P.t. rente	5 091 710		5,27%	11,50	30,02
KBN-20170774	3 mnd Nibor	5 226 640		5,31%	14,00	33,52
KBN-20170775	3 mnd Nibor	4 218 000		5,31%	9,75	25,02
KBN-20180283	P.t. rente	24 913 920		5,34%	11,30	28,02
KBN-20180683	Fastrente	8 076 700	28.12.2027	4,15%	12,74	30,02
KBN-20190736	P.t. rente	14 534 000		5,08%	13,24	30,02
KBN-20200628	3 mnd Nibor	9 918 480		5,21%	11,25	25,02
KBN-20220190	P.t. rente	28 799 478		5,29%	18,97	39,53
KBN-20230209	P.t. rente	20 000 000		5,30%	14,77	30,02
KBN-20230501	P.t. rente	20 000 000		5,21%	52,89	40,03
KLP Kapitalforvaltning 414331 (2008)	P.t. rente	7 455 976		5,50%	7,72	30,02
KLP Kapitalforvaltning 414461 (2008)	3 mnd Nibor	477 500		5,45%	2,60	20,02
KLP Kommunekreditt 8317.50.21402 (ti	P.t. rente	12 541 867		5,48%	6,09	25,15
KLP kommunekreditt 10627 (2006)	P.t. rente	1 373 211		5,50%	7,57	32,05
KLP kommunekreditt 19981 (2009)	P.t. rente	9 620 000		5,50%	13,05	40,03
KLP kommunekreditt 19991 (2009)	P.t. rente	750 000		5,50%	3,06	20,02
KLP kommunekreditt 44908 (2011)	P.t. rente	2 828 000		5,50%	14,24	40,03
KLP kommunekreditt 44916 (2011)	P.t. rente	600 000		5,50%	9,24	30,02
KLP kommunekreditt 9186 (2003)		5 773 640		5,36%	2,45	25,55

**Stor-Elvdal
kommune**